

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ქართული
სსსრ
საბჭოთავი 1969

მარიკნული
ზიგლიროსეკა

ნოდარის რაზმს რაიკომის მდივანი ესტუმრა (იხ. კრეპორტები ტარიანას მიწდგრემიდან).

პროლტარებო ვეღა ქვეყნისა შეერთდი!

ფოტო შ. ჩხეტიალისა.

ეკოა

№ 9 (394) სექტემბერი, 1969 წ.

გამოცემის წელი 47-ე

ყუველთვიური საზოგადოებრივი-
პოლიტიკური და სალიზერაზური-
სამხეზარი ჟურნალი

ასე ვხვდებით დიდ იუზილეს

რეპორტაჟი ტარიზანას მინდვრებიდან

დიდ სახალხო ოუბლი — ვ. ი. ლენინის დაბადების 100 წლისთავს ეწევა თავისი საჩუქრით ხელები, ყველა ცდილობს თავისი ადამი შრომით, თავის უბანზე საქმე უფრო კარგად წარმოის, ვიდრე მანამდე იყო.

დიდებს არც პატარები ჩამორჩებიან. დიდ საშუაოს ისინი, ცხადა, ვერ შეეძლებიან, მაგრამ მცირე რაოდენობა რომ მიუძღავს სოფლის საქმეს, ისიც კარგია. ზღადა ხომ წვეთებისაგან არის შემდგარი. ეტყე არ იყო, ამ თაოსნობას სხვა მალეი დღეს — ეს საშობოლისაში სიყვარულს გამოხატულება. ეს კი ყველაზე მაღალი და წმინდა გრძობაა.

ამ დღითი, ამ სიყვარულით არიან გამსჭვალული სოფელ გამარჯვების (წითელწყაროს რაიონი) პატარა ბებიები, რომელთაც ამ ზღადას თავიანთი რაზმი შეადგინეს და სათიბებს მიაშურეს.

როგორც კი სკოლაში უკანასკნელი წარი დაირკვა და არდადეგები დაიწყო, ნოდარ ფიროსმანაშვილმა მანქნე ჩამოუარა თავის ტოლებს.

— ვა, გამოდი, არ დაიგვიანო! — უბახოდა ნოდარი თავის ამხანაგებს და სირბილისაგან გულმოდარინდელ ქიშკრიდან ქიშკარაში ინაცვლებდა. ცოტახნის შემდეგ ბებიებს მოხვდა იწყეს დაქუეულ ლეგას.

შეტრებზე პირველნი მოვიდნენ სევერები — მგზოთელთაგან ნოდარ გვიგური და ვალერი ზეიდაური, მათ მოჰყვნენ ტარიელ და ავთანდილ ჩარიაშვილები, ლეო და ტარიელ კობახიშვილები, ვეფხე ტოლაიშვილი, თემურ რიბიტიანი, ბენა ბენაშვილი, ყარაბაი კაკაუაშვილი, თინკო გონაშვილი და ელგუჩა კაკაუაშვილი.

იციო რა ბებიები — უთხრა ნოდარმა ტოლებს — ახლა სოფელში თითქმის არავინ არი, ყველანი მინდორში გაიკრფნენ. ჩვენმა კოლმურენებმა ამ თიბე დაიწყო, მალე უანებიც გაიბრუნა და უფროსები იქ უფროსი სპირონი იქნებიან. თავის შემტრეობებებს კი ჩვენ უნდა მივებნარიო.

ნოდარის რაზმი მეორე დღეს გამგეობის კანტონის მიადგა. თავმჯდომარემ ენო ფიროსმანაშვილმა, ბებიებს რომ მოუსმინა, პირზე დიბოლი გადაეფინა და თაოსნობა მოუწონა. ის თვითონაც იმის ფიტრი იყო სად უწოდა ხალხი, რომ სათიბში გაეგზავნა. და აი, ბებიები თითონ მოადღენ კარზე. მაგრამ მათ მარტოს ხომ არ გაუშვებდა, თვით დავიერებხასაც თავისი წესი აქვს და, თავმჯდომარემ რაზმის დასახმარებლად გამოცდილი კოლმურენები — გორგა ბეკაშვილი და ვასო გვიგური გამოიყენა.

ტარიზანას სანაგებში, გავიშანასა და ფარსადანის ხევის მდებარეზე სათიბი აგრეგატები გვეგენ-გრაილით მიიჭვენ წინ, შექანიზატორებს მტაცადი მარულტაჟო ტრაქტორების სპეციები. მანქნებს უკან ფინა-ფინა გადმოციდეს ჩოქლილი ხალხი. მკათათვის თუკარა მშის ქვეშ მალაში მალე შრება და წინაღობი გათიბებს სწრაფად აკვირებენ. ირავლევი მწიფე ყანებისა და მინდვრის ყველაობის სურნელი დგას. აქ, დიდეს და პატარაც, ოფლში არიან გა-

წურულნი. ვინა ცოტა აქტი გასაკეთებელი სოფელ გამარჯვების კოლმურენების საყვებომათელებზე? წესს მათ 1.000 ტონა თივა, 2.000 ტონა ხილისა და სხვა საყვებო უნდა დაუშვალონ პირსუცხს.

შუადღე, მშის სიბები გვეკრავს აქვრენ დემაქანს. კვირტების თავზე ფიწლების გაბრიალებული თითები ელვარებენ, ამ ადგილას ნოდარის რაზმელები მუშაობენ. ისინი დღეში 50 ტონაზე მეტ თივას აგრკვენენ და კვირტებზე დგამენ. თუმცა პირველ დღეს 80 ტონას ვერ გადაჰყარეს. მეგრე თანდათან მოშუტებს შრომის ტემპს.

***

ციხეჭობა „კოლვაში“ სწრაფად ჩაკედა მინდვრის გზები და ხავერდოვან ფერდობებში გაუჩინარდა...

— მგინი აქ უნდა მუშაობდნენ, — უთხრა შოფრის ამირან გონაშვილმა და მანქანიდან გადმოვიდა.

ნოდარის რაზმის ამხანაგა რაიკომამდე მიადწია და მდივანმა გადაუწვია პირადელ ენას შრომის გართული ურჯილი ბებიები. აგრკ იხინი, კვირტებს შორის მიმოიდა, ხელში ფიწლებს ატრიალებენ, ჯგერკვენენ და კვირტებზე დგამენ თივას.

სოფლის მშობავალი ბატონ-პატარინები შრომაში იყვნენ გართული და რაიკომის მდივის მისვლა იქამდე ვერ გაიკვს, სანამ თივს არ წაადგათ. ახლადმოხული გულბიბილად ჩიხხალა ბებიები.

თივის შერკოვება. წინა პლანზე რაზმის უფროსი ნოდარ ფიროსმანაშვილი.

საბ. კ. კ. კ. ბაიონიშვილი

საქ. სსრ კ. ბარკისის
საბ. სსრ. რესპუბ.
ბიბლიოთეკა

— უფროსი რომელი ხართ? — იყობა მდივანმა, რომელსაც თანდათანობით ვარს შემორტყუნებ ბიჭები.

— ნოღარა ჩვენი უფროსი, ძია! — უთხრებს პატარებმა.

ნოღარა თავადუნული წარუდგა რაყობის მდივანს.

— როგორ არის საქმე, ნოღარა, მუშაობაში ხელს ხომ არ აუფერია გიშლით. აი თქვენს სანახავად მოველი, როგორ შრომობთ, როგორ იხებენთ, სანოღაროებელი ხომ გაქვთ?

— გვაქვს, ძია ამირან!

— რამდენ ტონას ავრთვებთ დღეში, თუ აღრიცხავთ?

— დიხს, აღრიცხავთ, — უპასუხა ნოღარამ, — დღეში 50 ტონა თვავს ვერაოვებით და ვედათ. დღეისათვის უკვე 500 ტონა ავეყენება.

— რაც პირობა გქონდა, — უკვე შევასრულეთ, — აქეთ-იქიდან წამოილაპარაკეს უმარტობაში.

— ხო, ამხობდნენ უკიდობი ბიჭები აირანო და მართლაც ასე ყოფილა. ეს პატარა რამდენ ცვიტარს ღვაძს—იყოთა გონაშვილმა და მესუთყვალსებელ ზვიადურს ვახედა, რომელსაც თვავის სიპატარავის გამო ბიჭები ქილოცობთ „ხისკალას“ ეძახდნენ.

— შრომაში არავის არ ჩამოუვარდებია.

— ძია ამირან, ორ ზემს სიმაღლე ცვიტარებს ვედავ, აი ჭიოთი ბიჭებს? — ამაყად უთხრა მდივანს პატარა ზვიადურმა და განუხ ვედა. ამირანი მიუხილოვდა და აღერხით გადაუხვია თავი ხელი ბიჭუნას.

— სწავლავს თუ ახეთი უკიდობა ხარ?

— კარგებუც სწავლობს, ხუთებუც, ფრიანი არა ჰყავს! — წამოიხტეს ბიჭებმა.

— ახა ახლა მითხარით, სულ რამდენი ტონის შევრთვების ფაქრობთ?

— ხუთას ტონასაც კიდევ დავაკვირებთ და შერე სიმინდის ხილოსი ღვაძს ზღებზეც ვიმუშავებთ! — მტკიცე პირობა მისცეს ბიჭებმა რაყობის მდივანს.

გონაშვილმა ბიჭებს მოუწონა სიხაუტე, სწორი გადაწყვეტილება და წიოდელ-წყაროში მობრუნებისთანავე რაიონულა ვაჭეთის რედაქციას დაავალა ფართოდ გაეშუქებინა ნოღარის რაზმის საქმიანობა.

***

იხვე მოვიდა ვულუბე შემოდგომა. იხვე დაირტა პირველი ზარი სოფელ გამარჯვების სკოლაში. ნოღარა და მისი მეგობრები იხვე მოუჭდნენ მერტებს და უკან დაირათ ნაყოფიერი შრომით აღსავსე ზაფხული. რომელშიც ნოღარის რაზმს სახელი და მრავალი ქაღიდი მოუტანა, ხოლო რაზმმა კოლმურენების პირუტყვს დაუშავა 1000 ტონაზე მეტი თვავი და 200 ტონამდე ხილოსი.

ამ წარკვევის დასაწყისში ვაგზობილი, მცირე რამეც რომ მოუტანა სერეთი საქმეს, იხვი კარგაო. ეს კი მცირე რამე აღარ არის... 1.000 ტონა თვავი... და კიდევ ის სიხაუტე, ის ხიბარული, რომ შენგ შენგ შენგ სოფელს, შენგ ჯეგანას.

ბიჭები გონივრულად.

წითელწყარა—თბილისი.

ფოტო შოთა ჩხიბინიძის.

სოფ. გამარჯვება, კონცერტი კალხე.

მისავლეს აღება ტროიანანზე

კოლმურენთა ყრილობის შესახებ რაღ

მიმდინარე წლის ნოემბერში ჩვენი სამშობლოს დედაქალაქ მოსკოვში მოწვეულია კოლმურენთა სრულიად საკავშირო შესახებ ყრილობა, ყრილობაზე გასიხილვან კოლმურენობის (ასოფლო სამეურნეო არტელის) სანიმუშო წესდების პროექტს, რომელიც შეიმუშავა სკვპ ცენტრალური კომიტეტის 1965 წლის მარტის პლენუმის ვალაყვეტილებით შექმნილმა სპეციალურმა კომისიამ.

საკავშირო ყრილობამდე ერთი თვით ადრე — ოქტომბერში თბილისში გაიმართება საქართველოს კოლმურენთა შესახებ ყრილობა. იგი შეიკამებს წინა ყრილობიდან დღემდე განვილი პერიოდში მოპოვებულ წარმატებებს, დასასახე მომავლის გეგმებს.

თავიანთი ყრილობის ღირსეულად შეხვედრისათვის თავადლებით შრომობენ ჩვენი კოლმურენები. საქართველოს ჩაის

პოლიტიკებიდან, ზერებიდან ბაღრა-ბაღვიდან, მიხდერებიდან, მეცხოველებობის ფერმებიდან ყოველდღიურად მოდის სასიხარულო ცნობები, რომლებიც მეტველევენ, რომ ყრილობის თარიღს კოლმურენები ახალი შრომითი მიღწევებით შეეგებებიან. იგვი არ არის, რომ ჩვენი კოლმურენები წელსაც ისახელებენ თავს და ვადაზე ადრე და ვადაპარტებით შეასრულებენ მეცხოველებობისა და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების წარმოებისა და სახელმწიფოსათვის მივიდვის გეგმებს.

კოლმურენთა გლეხობის საუკეთესო წარმომადგენლები ვალმოხილი წარს დ გ ე ბ ი ა ნ კოლმურენთა სრულიად საკავშირო შესახებ ყრილობაზე და ახალ პერსპექტივებს დასახვენ საბჭოთა სოფლის წინსვლისათვის.

ლენინი

საწყობო გამოცემა

საგარეო უწყისი
ბიზნისი

მეოცე საუკუნის მსოფლიო პოეზიას არა აქვს უფრო დიდი, უფრო წარმატებული თემა, ვიდრე ცხოვრება და ბრძოლა იმ გენიალური ადამიანისა, რომელიც დააფუძნა კომუნისტური პარტია, შექმნა მსოფლიოში პირველი სოციალისტური სახელმწიფო და ახალი გზით წარმოართა კაცობრიობის ისტორია. პოეტური ლენინი ან იწყება ჯერ ისეც ლენინის სიცოცხლეშივე; ოქტომბრის ბელადის ცხოვრებასა და ბრძოლას ლექსებსა და პოემებს უძღვნიდნენ როგორც საბჭოთა, ისე მსოფლიოს მოწინავე პოეტები; ბეჭდვითი პოეზიის პირველადი იქმნებოდა ფოლკლორული ნაწარმოებები, რომლებშიც ხალხი გამოხატავდა თავის ღრმა სიყვარულს ამ დიდი ადამიანისადმი.

საბჭოთა პოეტურ ლენინიანას ერთ-ერთ უმსხინავეს ნაწარმოებს წარმოადგენს დიდი რუსი საბჭოთა პოეტის სერგეი ესენინის „ლენინი“ (ნაწილები პოემიდან), რომლის თარგმანს აქ ვთქვამებთ.

როგორც ესენინის თხზულებათა სრული კრებულის კომენტატორები აღნიშნავენ, ლენინისადმი მიძღვნილ ნაწარმოებზე პოეტს

შეუძლია დაუწყია ჯერ კიდევ 1921-1922 წლებში. პოემის თემა უნდა ყოფილიყო — რუსეთი სამოქალაქო ომის წლებში. გამოკვეთებული ნაწილები პოეტი სწორად ამ ქარიზმულად ეპოქას ასახავს.

ლენინის ცხოვრების თემას პოეტი ეგებოდა სხვა ნაწარმოებებშიც („სტანსენი“, „წერილი ჯელოვან“, „სიმღერა დიდი ლაქრობაზე“, „დამამოწის კაბიტანი“, „ანა სნეგინა“ და სხვ.).

ამ წარმოდგენილ პოემაში ავტორი ლაპარაკობს ლენინის საქმის უკვლავებაზე.

ნაწილები თვისი პოემიდან ესენინს პირველად საყაროდ წაუკითხავს 1924 წლის სექტემბერში, ბაქოს მუსიკა ეროვნული კლუბში. ნ. ვერეტიცი თვისი მოგონებაში წერს: „პოეტმა კითხვა რომ დაამთავრა, დარბაზში წამით დაძაბული სიჩუმე ჩამოვარდა. შენგდევ გაისმა მქუხარე ტაშისკემა. პოეტს სიხიფუნდ კვლავ და კვლავ წაუკითხა თვისი ნაწარმოები“.

სერგეი ესენინის ამ უმსხინავეს პოემამ დიდი პოპულარობა მოიხვეჭა ჩვენს მკითხველთა შორის.

ჯერ არ განცხადდა კანონი ოგი, ქვეყანა ბორცავს, თითქოს იავრდა. გადმოსული საზღვრების იქით. თავისუფლებამ ჩვემა დაიშა.

რუსეთი, ჩემო სამშობლოც დიდი, მხოთავს, მაწავლებს სულს ტივილი — რა ხანი არის არ ესმის მძღვლის ძაღლის ყეფა და მაშლის ყვირილი. წუნარ ყოფას ჩვენას, რა ხანი არის, რაც დრომ მშვიდობა არ დაუტოვა, ვეღოა თითქოს ნაყვივილიარ, დღოკვებით ისე გაღუტოვრავთ. მე ვისმენ თქარუნს, ვინას ხმაადალს, ფრიალი ვაქვს საზიდარს, ადალს, წუთო მე სიზმარს ვხედავ ამაღამ, რომ ვეღოა მშრიდან ვგანავებენ შუბმშაროული პაქინიკები? არა, სიზმარი არ არის ამაღამ, მე ყოველივეს ვხედავ ამ მშერთი, როგორ ამოხენ ცხენები ტალას და გადადიან რაზმზე რაზმები. ამ ვეღებს ჩემი სიტყვა არ ეხმა. თქვენ საიო? ომი საიოვდ არის? ნინტავ ბრჭევილი ვაქვს მივარცხს, თუ დაქარგვია ცხენისანს ნალიო? ეს ვეღოადერი რაღამ არაია...

კიდით კიდემდ მშობედ მხარეში ვიღოვან ცეცხლია, ვეღოვან ხმალია და შინაგანი შუღლის თარეში.

რუსეთიო! რა ხმა ესმის ჩემს ხმენას, ხმა ზარიანი და საოცარი.

ხალ ჩავხენვა? რად ჩავხენვა დიდუტრომოდ ვული მშოოვარი. მავცირი ვენია მბიხლავს მე ვანა თვის ვარენვობიო? სხვა ნიშანს ვეძებ — ის არ ლაქრავდა ცხენით ქვეყანას და არ ხედდებოდა ქარიზმალს ვეღოვანს თავს არავის სჭრიდა მხრებიდან, არც ხალხე ჩარხის ტრეცებოდა, მას მოსაკლავად მარტო მწერტილი და სხვა ფრინველები ემტებოდა. და დიად გმირად გადიქოა იგი, ვეძრფითი ჩვენ ნიღბებს მოშავო ფრთაო, ის კი დაქარგოდა ზამთრობით ცივით სოფლის პატარა ბავშვებთან ერთად.

იგი არც ქალებს ხიზლავდა ეწითი, არც ატარებდა დიდ ქიორის, არა. და სულ უბრალოდ, მოყვდათა წრეში ის თავმდაბალი მოჩინდა მარად. იყო უბრალო და თავმდაბალი ჩვენს წინ დამღვარი სფინქსისდაგვარად, და ვერ მივგმზადრავარ, თუ მან რა ძალით შესრინა მინა და გზები ვაკავალა. მავრამ მან შენსრა... ავღარო, რისხვით იმძივნიავრ და მიწის შუები, რომ უბედურ ხალხს რეცხავდენ სირცხვილს ეკლესიების და ციხეების.

დრო იყო მძღვლი, დრო გუგუნუნდა, ავი თათები გვბოკედენდენ ყეფით და გლხეციკის უბედურებითი ბედნიერობადენდენ ქალიანი მეფის. ეს მონარქია მხოლოდ მშობიარ, წილობით იმდენდენდენ დღითი და ხანითი.

მერე თავდამა ჩებგამზარალმა ხელისუფლებამ მიხედა ბანკირს, რა ჩვენს ხალხი, რომ ვინასვს ამ დროს, ვიდაცას დღის, ვიდაცას ნარტობს... და ის მოვიდა.

მძღვარი სიტყვებითი. მას აღმოჩენილ წყაროს მივეყვებით. მან მოყვდა: წამება მორჩა, მუშოა ხელში გვიერთო დროსა ქვეყნად სხვაგვარი დმრთი ნუ გნებავთ, ვწამდეთი საბჭოთა ხელისუფლება...

წავდეთი, ქარი ვცემდა უღმობლოდ, საითაც თვალთი ეტირა ლენინს, წავდეთი იქით, სად ცეღოვდა თავისუფლებამ ყოველი ერის.

და, აი, მოყვდა... ვტარით ჩარხისგან. მუშები სწუნან ვანაკუთრებით... უანანსენულად ამ დიდ ქარიზმალს ვწუვილობება ხმა ხალხტების. ის მოყვდა, მავრამ ვინც ცოცხალია, ვინც კი მან ისეც ჩვენთან დატოვა, — ვინ წარლენა ვანა ვიწრო წყალია, — მათ უნდა მძღვარად დაეპეტონინ. ლენინის სიკვდილს მათთან ვერ იტყვი, სიკვდილთან გრავად ნიღვლოდ დაგმეს. ისინი ქვინან გამარჯვებულნი, და აგრძელებენ ლენინის საქმეს.

თარგმანა ჯამალ ოსკაია

საქართველოს კავშირები

საერთაშორისო
შინა-სამართლებრივი

ცისფერი ტბა

ფოტო გ. სვირიანიანი

რიწა

საქართველოს
საბჭოთაო სოციალისტური
რესპუბლიკის

ჩვენი პარკიანი

საქართველოს მეჩაიეები წელს 215.000 ტონა ჩაის ფოთლისათვის იბრძვიან. პლანტაციებში თავადებულნი შრომაა გაჩაღებული. ყველგან, საითაც გაიხედავთ, ჩაისქულიანი მკრეფავები შესხვიან ბუჩქებს. მიმღებ პუნქტებში ალიონიდან გვიან საღამომდე უწყვეტ ნაკადად მოედინება ჩაის დუყებით პირთამდე სავსე გორბები და ქალოები.

ჩაის ფოთლის კრეფის ამ ცხარე დღებში, როცა ჩვენი მკრეფავები აღებული ვალდებულების პირადად შესრულებისათვის იბრძვიან, უფროსი „დროშის“ ფიჯიკორესპონდენტი პოანტაციებს ეწვია და ფირზე აღბეჭდა სახელოვანი მეჩაიეების შრომითი საქმიანობა.

ბრწყინებელი
ბიზნისი

მან გულმოდგინედ მოუარა პლანტაციის უოველდლორ გეგმებს დიდი ბადაპარბით ასრულებს (სურათი 2).
 მოწინავე მეჩაიე ვენერა ჩარქსელიანი (სოფ. ბაზვი, შახარაძის რაიონი) (სურათი 3).
 ლიხაურის (შახარაძის რაიონი) ლენინის სახელობის კოლმეურნეობის მეჩაიეები — ზ. კინკარაძე, შ. ვასაძე, ც. გირკელიძე (სურათი 4).
 ჩაის საქრეფი მანქანა ინჯირის ჩაის საბჭოთა მეურნეობაში (სურათი 5).
 ქ. შახარაძე ჩაის № 1 ფაბრიკის მოწინავე მუშა ნუნუ თავაძე (სურათი 6).

ფოტო მ. კვიციანი

ქობულეთის რაიონის სოფელ ქარქუთის კოლმეურნეობაში უველა იცნობს მოწინავე მეჩაიეებს დედა-შვილ ბურაე და მერი უორანიებს. არახელსაყრელი კლიმატურა პირობების მიუხედავად, მათ წელსაც ისახედეს თავი და უოველდლორად 150-200 კოლოგრამ ჩაის ფოთოლს აბარებენ მიიღებ პუნქტს. (სურ 1).
 ჩაის ფოთლის კრეფაში წელს ბათუმის რაიონის სოფელ ახალშენის კალინინის სახელობის კოლმეურნეობის ახალგაზრდა მეჩაიემ სოფიო ბერიძემაც ისახელა თავი.

ეროვნული
ავტომობილთა

იკალთოს მისადგომებთან.

ფოტო ნანთიძისა.

...ო, ოკრის მედალს...

ხევილი ხალისაზე.

შეხვედრა პიონერებთან

შეიქცა, XIX ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობის მოსაზრება ჩასულმა საბჭოთა კლასიკური სტილის მოქალაქეებმა მოულოდნელი შარტის განცდებს მათი ლეზბეი უიღბლო გამოდგა. ჩემპიონატის დასაწყისშივე ოკრის მედალისთვის ბრძოლის გამოიწვევნი ჩვენი საუკეთესო სპორტსმენები.

საბჭოთა ნაკრები გუნდის ერთადერთი ახალი რომან რუსთაფიანი თველი ფალავანი ჩემპიონატის დაწყების პირველი დღიდანვე ჩვეულებრივ პირობებში მიიყვანა წინ. მეტოხის ხალხში გაქვითულ საბჭოთა დროის პირველი მან რუსთაფიანი ექვს დამატებულ ბრძოლა ჩაატარა და ექვსივე მოხერხდა მოხერხდა თველი ფალავანმა ხუთი ბრძოლა სუფთა გამარჯვებით დაამთავრა, ყველა სთვის ნათელი გახდა, რომ რომან რუსთაფიანის ღირსი დედა ახლა მხოლოდ რომან რუსთაფიანს და იაონელ მოვიდავის ფუთაბიტის ფინალური შეხვედრის შემდეგ უნდა გადაეწყობა.

სპორტს თავისი დაურყველი კანონები აქვს. ზოგიერთი სპორტსმენი, როგორც იტვიანი, „ბედნიერ ვარსკვლავზე“ იზაღება. ასეთი სპორტსმენი, თავის კოლეგებთან შედარებით, შშირად უფრო იოლად ახერხებს სასურველი მიზნის მიღწევას. კოლეგები ზემოთქმული იმის რადი ნიშნავს, თითქმის „იღბლიანი“ სპორტსმენს ყველაფერი მხოლოდ ბედის წყალობით გამოუძის. არა აიანს სპორტსმენები, რომლებსაც სამართის ოსტატობაც აქვთ, საჭირო გამოცდილებაც მოპოვებანი, საიანადი ფიზიკური და ფსიქოლოგიური წითობაც აქანიანი, და მაინც, სასურველი მიზნის მიღწევას. მათ შშირად რაღაც ხელსაყრელი გარემოება, ანდა რაღაც ბედნიერი შემთხვევაც უწყობთ ხელს ხელს.

სპორტული იღვანეობა უიღვანოება

რომან რუსთაფიანის უფსა ბედის ასეთი მოულოდნელი წყალობა. ის რასაც გულშემატკივრები სპორტულ უიღბლობას ეძახიან, ფხბდაფხბ დასდებს რომანს. შეიძლება ზოგიერთებს გაუკვირდეთ — როგორ შეიძლება უიღბლო სპორტსმენი ვუწოდოთ მსოფლიოში სახელმწიფოებრივ მოქალაქეებს, რომელსაც სპეციალისტებმა „ჩემპიონთა ჩემპიონი“ შეარქვეს? როგორ შეიძლება უიღბლო მოქალაქის სახელით მოგნათლოთ ფალავანი, რომელსაც სამჯერ მოიპოვა მსოფლიო ჩემპიონის წოდება, იონტერი იყო საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი, სამოციერ გამარჯვა სხვადასხვა საერთაშორისო ასპარაზოებში, გახდა ადრიატიკის ქვეყნების თავის მფლობელი და ოლიმპიურ თამაშების ჩემპიონი?

1962 წელი. პოლინოთი. კლასიკური სტილის მოქალაქეთა ვარაზის საერთაშორისო ტურნირი. საბჭოთა კავშირის ნაკრები გუნდის წევრს, 19 წლის ახალბედა მოქალაქის რომან რუსთაფიანს მოჰყავს მეყურებლები. იგი ზედიზედ აპარცებს მსოფლიოში სახელმწიფოებრივ ფალავანებს. დეგმა გადამწვეტი შეხვედრა. ადგილობრივ მაყრებს ხელს არ აძლევთ, რომ რომან რუსთაფიანი ფინალში გაიმარჯვოს. ჩვენი სპორტსმენის ასეთი წარმატების შემთხვევაში, მათი გუნდი პირველიდან მეორეც ადგილი გადმოიანაცვლებს... და იქაური მთავარი ფინალში ყოველად უსაუფლოლო წაგების უფოლან რომანს (მთელი თავისი სპორტული კარიერის გზაზე რომან რუსთაფიანის იყო პირველი და დამწვედი უცანსეწილი დამარცხება. ამ წაგებამ იგი მთავრად ადგილი გადაიყვანა).

1965 წელი. რიგა. საბჭოთა კავშირის პირველმა კლასიკურ კედაოში. ასპარაზის ფინალში ერთმანეთს ხვედიან ცნობილი მოქალაქე ვიტალი ტუღუბაძე და რომან რუსთაფიანი. ორთაბრძოლის დამთავრების ერთი წითი აკლია. ანგარიშია 6:1 ვიტალი ტუღუბაძის სასარგებლოდ.

რომან რუსთაფიანი აქაც უმწვენი ბედმა. შეიზრების დაწყების პირველ წუ-

ამას უღებლობას ვერ უწოდებ...

იყო: „გულს ნო გატებით, რომანს სპორტში უველაფერი ზღვის ოქენს მარ
ძლიერად და ტენიერად კიდაობთ, რომ ოცევი არ მძებარება, მეტისთვის მომბ
ვალი ოლიმპიადის ჩემპიონი გახდებით!“

არც მეტისთვის XIX ოლიმპიადა იყო რომანს რურუსათვის ვარდყავილე
ბით მოხდენილი. ისე უღებლობა კენსისურა, რამდენიმე საათში ისე უღებოდ
ჩატარებული უმძიმესი ბრძოლები, ნერვიულობაში იყვნენ ჩატარებული უმძიმესი
ლო ღამები და აი სასურველი მიზნის მიღწევამდე ერთი საზოგადოებრივი დარჩა: რომანს
რურუსა გაღამწვევტ ფინელურ ბრძოლაში აიპირენი მოკლდენე ფინელისთვის
ხვდება.

აიპირენმა მოვიდავემ ფინელიამომ უველაფერი გააკეთა, რომ თავისი მო-
წინააღმდეგე დაძვბა და წონასწორობიდან გამოეყვანა; იგი დავიანებით
გამოვიდა სპეციალური ხალიჩაზე, როცა რომანს რურუსა დაშვებულად და სპეციალ
ვანერყო, აიპირენმა სხვა ფინელი იხიარა. ახლა რელივია წამოიშვებოდა, მსაქე-
ნი დათიანხმა და მოლოდინით გულგანჯილილებული რომანის თვალწინ რამდენ-
იმე წუთი სელაბპერიობილი ლოცულობდა.

აიპირენი მოვიდავემ აქცერად ვეღარც ლოცავს უშველა და ვეღარც ცალ-
კეული ტენდენტობით მსაქების მხარდებარე. დარბაზში საზეიმოდ ვაიხმა საბ-
ჭოთა კავშირის სახელმწიფო მინისტრის მხა. დარბაზის შუაგულში აღმართულ
კავრებულზე იღვლია გაწურული დვას ოლიმპიადის ჩემპიონი რომანს რუ-
რუსა.

ასე ღირსტულად დღივცა რომანმა საბჭოთა სპორტის სახელი და მიღელ
გუნდში ერთადერთმა დაამწვენა მეტრდი ჩემპიონის ოქროს მედლით.
მედიის თაყვანისმცემლები ჯერ კიდევ ვეღარ და ღირსტულ გამარჯვებამს
მოვლიან კლასიკური ტილის უბედური ისტატის, თავიანთი საყვარელი ფა-
ლანგის — რომანს რურუსაგან.

ტარიელ ჯანიშაშვილი.

სანაბროლო.

ფოტო პ. კიხიძის.

თებშივე ტრავმა მიიღო — ორივე ხელის ცერა თითქმის ათწევარდა სახსრები-
დან და ახლა ძლივს დააბიჯებს სპეციალური ხალიჩაზე. მოლოდინით ვაირინდე-
ბული დარბაზში მოლოდინულად კარბული შერბილი ვაიხმა: „გამაგადე, რო-
მან, გამაგადე!“ რომანს რურუსამ კარგად იცის, ის ახლა კუმწირობან მატჩის ჩა-
სატარებლად რიგაში ჩამოსული წონა ამხნევეს მას.

თითქოს ამ დამახლის ელვადო, რომანი უჩანსკენელ ძალღონეს იტყბს,
მოწინააღმდეგეებს რთულ და მოხდენილ იღვთს უკეთეს და ტყვეობისგან ვო-
ნებადახინდელი თვითონაც ნელ-ნელა იყვებება ხალიჩაზე, რამდენიმე წუთის
შემდეგ, როცა რომანს რურუსა გონს მოეგო, სიხარულით აცრემლებული მეგობ-
რებისგან შეიტყო, რომ მოწინააღმდეგე თურმე სუფთად დაუხმარსებია და
საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი გამხარა.

რომანს რურუსას ასეთივე ამბავი შეემთხვა მოსკოვში, პროფკავშირების
სრულიად საკავშირო სპარტაკიადაზე. ასპარტახობის ნახევარფინალური ბრძო-
ლა დასასრულდს უახლოვდებოდა, როცა რომანს რურუსას მოლოდინულ მოკლარ-
ვებთან ორთაბრძოლაში წყნა ჩაემტვრა და ტყვეობისგან წელში მოხრა-
ი მოვიდავემ ახრბტრმა კორწონებმა შეჭიბებინადათ გააიანფესულა.

იმდენად დიდი იყო რომანს რურუსასან თურვაც ასე დაუმსახურებლად
მიღწეული გამარჯვების სიხარული, რომ სპეციალური ხალიჩაზე მარტოდმარტო
დარჩენილმა მოწინააღმდეგემ თავი ვეღარ შეიკვია და ცეცვა დიწყო. სიხარუ-
ლი წაღრციე გამოდგა. სპორტსმენის ასეთმა უცნაურმა საქციელმა რომანი
გაანაწუნა. იგი ხელღან გაუსხლტა ექიმებს, ხალისაზე აიბრა, ცალი ხელით
დამარცხმა მოწინააღმდეგე და მიწლი დარბაზის ერთხელუფიანი ტაშის ვრი-
აღში სპეციალური ხალიჩიდან საკაციო პირდაპირ საწარფო დახმარების მანქანაში
ამოიყო თავი.

კიდაობის ისტორიაში ძნელი დავახსებელი მეორე ისეთი აღმართობთე-
ლი ამბავი, რომელიც რომანს რურუსას შეემთხვა ტაკიში. საბჭოთა ფალანგას,
როგორც იტყვიან, თვალსა და ხელს შუა გამოაცალეს ოლიმპიადის ჩემპიონის
ოქროს მედლი. ფინელი გასულმა რომანს რურუსამ ბრწყინვალედ ჩაატარა
დასკნითი ასპარტახობა პოიაკთან. მან ჩოქტენში გადაიყვანა მოწინააღმდეგე,
უღებოდ სუფთად გაუყვია რამდენიმე ტენიერური იღვთი; ტენდენტობად
განწყოლობა მსაქებმა კი, უველასთვის მოლოდინულად, რატომღაც ფრე ჩაუთ-
ვალეს რომანს და მისი ოქროს მედლი პოიაკს შაიკურუნეს.

პირველი, რომელიც ამ უსამართლოდ მიღებული გადაწყვეტილების შემ-
დეგ ნუგეშის მისაცემად მიიბრა რომანს რურუსასთან, დარცხენილი პოიაკი

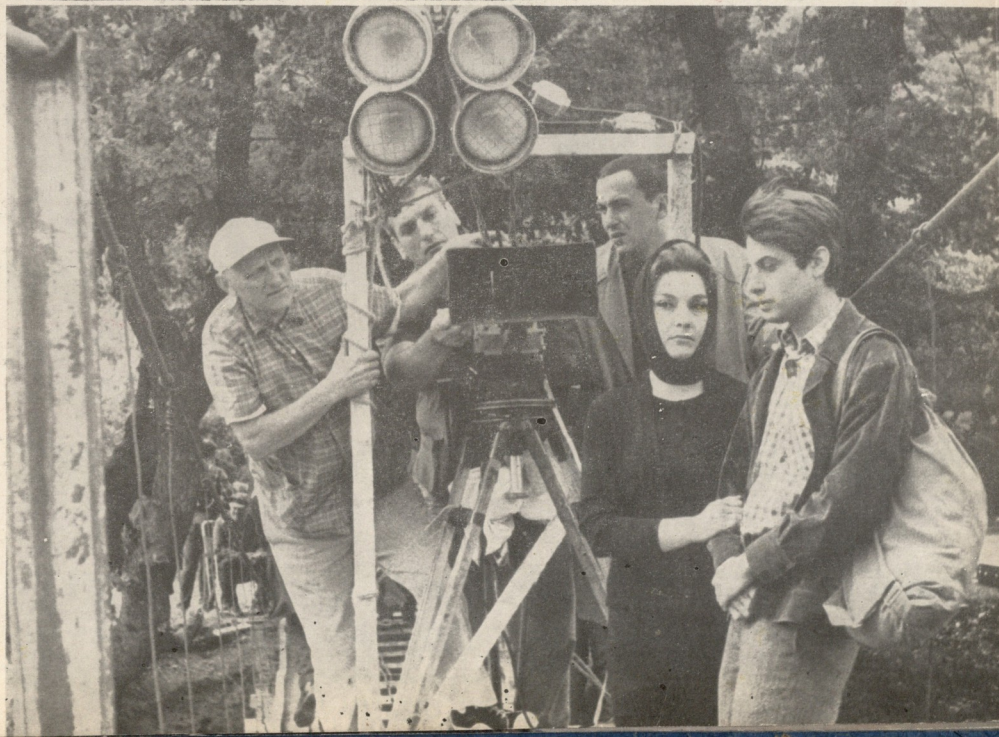

იქართული ფილმი იღებს ახალ მხატვრულ ფართოერანიან კინოსურათს სამშულო რის თემაზე (პირობითი სახელწოდება — „დედის ბედი“).

ფილმში აისახენ სტალინის ომზე პაპა მთიანი სოფლის აღმართის ცხოვრება უმის წლებში. ჩვენს წინაშე გვედგას უწყალო და უკვირებით აღსაწვდომი დღეები, როცა მთელი ბაღი გამოვლინდა საბჭოთა ადამიანების პატრიოტული თავგანწირვა. მოქმედების ცენტრში დგას ერთი ოჯახის — დედისა და შვილების ცხოვრება.

სცენარის ავტორები არიან ლ. აბაშიძე, გ. ზუბაშვილი, კ. პაინაშვილი; დამდგმელი რეჟისორები — შ. შანავაძე და ნ. შანავაძე, ოპერატორი ფ. ვისოცკი, კომპოზიტორი რ. ლალიძე, მხატვარი — ნ. უაზბეგი.

მთავარ როლებს ასრულებენ: დედა აბაშიძე, კ. გვიგბერიძე, ვ. ცინცაძე, ლ. კვიციანი, გ. ჟორცხაღაჯი, გ. ნავროზაშვილი და სხვები. ფილმი ეკრანზე გამოვა ამ წლის ბოლოს.

ИНДЕКС 78056

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

